בעזהשי"ת

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט ו)

איתא במדרש, אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע תעבירו מלבבכם, ותהיו כלכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום וכו', וצריך ביאור.

ונראה לבאר בהקדם דברי **הישמח משה** (פ' בראשית) על הפסוק **נעשה אדם** (בראשית א כו), ודקדק למה לא אמר 'אעשה אדם' בלשון יחיד, ובאמת איתא במדרש (בראשית רבה ח ח) שהקדוש ברוך הוא נתן מקום למינים לטעות שיש שיתוף בבריאה ח"ו, ומביא הישמח משה בשם העיקרים לבאר למה נאמר בכל הנבראים 'כי טוב' אבל בבריאת האדם לא נאמר בו כי טוב, וביאור כי הבעל חי נשלם הטוב שבהם עם יצירתו, אבל האדם לא נשלם טובו בשעת בריאתו, כי תכלית בריאת האדם שיגיע ממנו טוב אחר, דהיינו שכאשר יוציא כוחותיו אל הפועל להיות עובד ה', אז יבוא אל השלימות המכוון בו, עכ"ד העיקרים, ולפי זה מבאר הישמח משה שלא שייך לומר ביצירת האדם 'אעשה אדם', דהרי בשעת הוולדו אינו בגדר אדם בשלימות, כל זמן שלא הוציא כוחו לפועל על ידי עבודתו, לכן אמר נעשה אדם, כלומר אני והוא, שגם האדם בעצמו יש לו חלק בבריאת שלימות האדם, עכדה"ק.

והנה מצינו בגמרא (בבא בתרא טז א), בקש איוב לפטור את כל העולם מן הדין, אמר לפניו רבש"ע בראת שור פרסותיו סדוקות, בראת חמור פרסותיו קלוטות, בראת גן עדן בראת גיהנם, בראת צדיקים בראת רשעים מי מעכב על ידך, היינו כמו שאי אפשר לשור בפרסות קלוטות ולחמור סדוקות שזהו שינוי הטבע, כך אי אפשר לרשע להעשות צדיק בשום אופן, ואהדרו ליה חברי לאיוב, ברא הקב"ה יצה"ר ברא לו תורה תבלין, היוצא לנו מזה שאף שהיצר מסית להאדם באמרו האדם נברא כפי תכונתו וטבעו, ואי אפשר לשבר את הטבע, לא כן הוא אלא הגם שברא הקב"ה את האדם בטבעו, מ"מ נתן לנו את התורה תבלין שיוכל האדם לשבר את טבעו ולנצל את כוחותיו לעבוד את ה' ולהשלים עצמו, וכמ"ש לעיל בשם העיקרים.

ובזה יש לומר ביאור הכתוב, **ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו'**, היינו הדבר שצוה ה' 'נעשה אדם', שהאדם עצמו יסייע בבריאת האדם, ע"י שיוציא כוחותיו לעבוד את ה', לזה אמר המדרש **'אותו יצר הרע תעבירו מלבבכם'**, היצר האומר להאדם שנברא כפי טבעו ותכונתו ולא יוכל לשנות מאומה, לא כן הוא, אלא האדם נברא לשבר את טבעו ולעבוד את בוראו בכחותיו, ע"י התורה שהוא תבלין, **'ואז תהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת'**, שלא יכשלו בדעת המינים שטעו בפירוש 'נעשה אדם' שיש ח"ו שיתוף בבריאה, אמנם העיקר בפירוש 'נעשה אדם' , אני והוא, שהאדם עצמו יש לו חלק בהשלמת האדם.

❖ ❖ ❖

ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' אמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן (י ג).

במסורה וידום אהרן, וידום השמש (יהושע י יג), וצריך ביאור שייכות הפסוקים.

ברש"י איתא, קבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קבל שנתייחד עמו הדיבור שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין. ולכאורה מהו רבותא יתירה על הצדיק אהרן כהנא קדישא שלא הי' לו תרעומות על הקב"ה.

ואפשר לומר כי באמת מצינו בתורה ובחז"ל כמה טעמים על מיתת נדב ואביהוא, בפרשתן כתיב (י א) ויקרבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, ומצינו בעירובין (סג ע"א) רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן, רבי ישמעאל אומר שנכנסו שתויי יין למקדש, אמנם ברש"י לקמן (י יב ד"ה הנותרים) איתא, מלמד שאף עליהם [על אלעזר ואיתמר] נקנסה מיתה על עון העגל, הוא שנאמר (דברים ט) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו, ואין השמדה אלא כלוי בנים וכו', ותפלתו של משה בטלה מחצה שנאמר (דברים ט) ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא. עכ"ד.

ויש לומר כי העם דברו על אהרן שמחמת חטאו שעשה העגל מתו בניו וכמ"ש רש"י כנ"ל, אמנם האמת הי' כי מחמת חטאם מתו כמו שאמרו ז"ל שנכנסו שתויי יין וכו', ואהרן שתק ולא השיב כלום, והי' מהנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים, ואיתא בגמרא (שבת פח ע"ב) עליהם הכתוב אומר (שופטים ה לא) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו.

וזאת תורת המסורה 'וידום אהרן' ששתק על מה שחרפו אותו שנענש על שחטא בעשיית העגל, ואהרן שמע חרפתו ושתק ולא השיב כלום, לזה סמך 'וידום השמש' כדאיתא בגמרא עליהם הכתוב אומר ואהביו כצאת השמש בגבורתו, ועל פי זה יובן דברי רשיז"ל, **'קיבל שכר על שתיקתו שנתייחד עמו הדיבור שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין'**, שבזה שנאמר לו פרשת שתויי יין מיד אחר אותו מעשה, עי"ז הוכח לכל שנענשו בניו על שנכנסו שתויי יין למקדש ולא מחמת חטאו, ובזה העביר חרפתו מעליו.

❖ ❖ ❖

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך וגו' (ט ז)

ברש"י, שהיה אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת. וצ"ב מהו כוונתו במה שאמר לו 'לכך נבחרת'.

ויש לומר על פי המבואר בספר הקדוש **נועם אלימלך** (פ' נשא), כי איתא בגמרא (כג ע"ב) גדולה עבירה לשמה וכו', ופירוש הענין כי הצדיק הרוצה להשפיע טוב לישראל צריך לקשר ולדבק עמהם באחדות גמור, ואיך הוא יכול להטיב להמוני עם ובפרט לבעלי עבירה חלילה, והקב"ה חפץ חסד הוא לבל ידח ממנו, אין זה כי אם על ידי שהצדיק עושה עבירה לשמה, ועי"ז יכול לקשר עצמו גם עם הבעל עבירה, וזה הי' חסרון של שאול שחמל על אגג, והי' נראה בעיניו עבירה להרגו ואת הבהמות, אבל אם הי' יכול לעבור עבירה לשמה, בוודאי הי' הרגו ולא חמל עליו ולא על הבהבמות, כיון שכך צוה המקום הרי הוא עבירה לשמה, וזה שאמרו (יומא כב ע"ב) מפני מה לא נמשכה מלכות בית שאול, מפני שלא נמצא בו שמץ דופי, כלומר שלא הי' עושה עבירה לשמה ולא הי' יכול להטיב להמוני עם ולהעלותן עמו, וזה שנאמר על שאול (שמואל א' ט ב) משכמו ומעלה גבוה מכל העם, לבלי להוריד עצמו כלל להתקשר עמהם, עכדה"ק.

ובדרך זו יבוא דברי רש"י על נכון, **שהי' אהרן בוש**, שסבר שיש בידו חטאים, ולכן אינו ראוי לאותו איצטלא לעמוד לשרת לפני ה', לזה **אמר לו משה למה אתה בוש 'לכך נבחרת'**, כי הצדיק צריך שיהי' בידו איזה חטא כדי שיוכל לקשר עצמו עם העם ולהעלותם בדרך ה', ולכן ראוי אהרן לשרת בקודש.

ברכת מזל טוב

לנכדי היקר מו"ה **עזריאל גוטמאן** הי"ו
חתן חתני היקר מו"ה **יחזקאל דוד בערקאוויטש** הי"ו
לרגל הולדת בנו בכורו /נכדו למזל טוב ובשעטומ"צ
ולנכדי היקר מו"ה **מנחם גליק** הי"ו
בן חתני היקר מו"ה **בעריש גליק** הי"ו
לרגל תגלחת בנו כמר **מאיר זעליג** נ"י למזל טוב ובשעטומ"צ
ויה"ר שיזכו לגדלם ולחנכם לתורה לחופה ולמעשים טובים